

УДК 339.9

DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2024-4-14>

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАГАТОНАЦІОНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

М. М. КОРОЛЬ

доктор економічних наук, професор;

І. В. КУЛІКОВСЬКА

магістрантка;

Ю. Ю. НАМ'ЯК

аспірант,

Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»

Анотація. Метою статті є аналіз сучасного стану торговельної діяльності провідних багатонаціональних підприємств. **Методика дослідження.** Для досягнення поставленої мети використано такі методи: системний аналіз, порівняльний аналіз, узагальнення та систематизація інформації. **Результати.** Визначена роль багатонаціональних підприємств в умовах глобалізації та їх вплив на глобальну економіку, а саме на формування світових економічних трендів, споживчих переваг та бізнес-моделей. Проаналізовано стратегії розширення ринків збуту багатонаціональних підприємств, інноваційну діяльність та інвестиції в дослідження та розробки. **Практична значущість результатів дослідження** полягає в тому, що отримані результати дослідження можуть бути корисні для розуміння сучасних тенденцій у світовій економіці та розробки ефективних стратегій розвитку для різних суб'єктів господарювання.

Ключові слова: багатонаціональні підприємства, глобалізація, міжнародна торгівля, інновації, стратегії міжнародного бізнесу, міжнародні економічні відносини.

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. Глобалізація створила безпрецедентні можливості для бізнесу, сприяючи розширенню ринків, зростанню конкуренції та прискоренню технологічних інновацій. У центрі цих процесів опинилися багатонаціональні підприємства, які, завдяки своїм масштабам та ресурсам, формують глобальні економічні ландшафти. Їхні стратегії, інвестиції та операційна діяльність мають значний вплив на світову економіку, соціальні процеси та політичні рішення.

Незважаючи на значний вплив багатонаціональних підприємств на світову економіку, їхня діяльність супроводжується низкою складних питань та викликів. З одного боку, вони є рушійною силою економічного зростання, інновацій та створення робочих місць. З іншого боку, їхні дії можуть мати негативні наслідки для навколишнього середовища, соціальної справедливості та національних економік.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема особливостей здійснення торговельної діяльності провідними світовими компаніями є предметом дослідження багатьох науковців. Так, Алішов Г. [1] акцентував увагу на ролі транснаціональних компаній у розвитку національної економіки. Хілл Ц. [7] у своїй фундаментальній праці детально розглянув стратегії міжнародного бізнесу, підкресливши важливість адаптації до міс-

цевих умов. Шваб К. [9] звернув увагу на вплив Четвертої промислової революції на бізнес-моделі глобальних компаній. Портер М. та Крамер М. [8] досліджили зв'язок між конкурентоспроможністю та корпоративною соціальною відповідальністю, що є актуальним у контексті сучасних викликів глобалізації. Болдуїн Р. [4] проаналізував вплив інформаційних технологій на глобалізацію та міжнародну торгівлю.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз особливостей торговельної діяльності провідними світовими компаніями, виявлення ключових факторів їхнього успіху та визначення тенденцій розвитку міжнародної торгівлі.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Сучасна глобальна економіка вимагає від компаній ефективних стратегій та адаптивних моделей ведення бізнесу. Провідні світові компанії є прикладом того, як використання інноваційних підходів та гнучких систем управління дозволяє успішно конкурувати на міжнародних ринках. Їх діяльність характеризується не лише великомасштабністю, але й високим рівнем інтеграції у глобальні ланцюги постачання, застосуванням передових технологій та орієнтацією на сталий розвиток.

Роль багатонаціональних підприємств у глобалізації світової економіки надзвичайно велика. Вони не тільки сприяють розширенню міжнарод-

ної торгівлі та інвестицій, але й відіграють важливу роль у розповсюдженні новітніх технологій та управлінських практик. Крім того, багатонаціональні підприємства є основними носіями культурного обміну, сприяючи глобалізації споживчих вподобань та бізнес-моделей [1].

Багатонаціональні підприємства відіграють важливу роль у процесі глобалізації світової економіки. Щороку кількість таких підприємств та їхніх філій зростає. Хоча досі немає єдиного погляду на їхню точну кількість, за даними Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД), у світі нараховується близько 82 000 багатонаціональних підприємств із 810 000 іноземними філіями. За оцінками, експорт продукції іноземних філій таких підприємств становить приблизно третину світового експорту товарів і послуг [2].

Сучасне глобальне економічне середовище характеризується високим ступенем взаємозалежності та швидкими змінами, спричиненими технологічним прогресом, змінами в міжнародних торговельних відносинах та викликами для стабільності світової економіки. У цьому контексті багатонаціональні підприємства зіштовхуються з багатьма викликами та можливостями, що вимагають від них постійної адаптації та інновацій у веденні бізнесу на міжнародному рівні.

Розширення ринків збуту є однією з основних стратегій, якою керуються багатонаціональні підприємства для забезпечення свого зростання та стійкості у глобалізованому світі. Вихід на нові ринки вимагає ретельного аналізу економічних, політичних і культурних особливостей потенційних країн, щоб обрати найперспективніші напрями експансії. Цей процес зазвичай супроводжується розробкою спеціальних маркетингових і збутових стратегій, які враховують місцеві споживчі уподобання та норми.

Ще одним важливим аспектом стратегії розширення є адаптація продукції до вимог різних регіонів. Розуміння культурних особливостей, споживчих звичок та місцевих стандартів якості дозволяє

багатонаціональним підприємствам оптимізувати свої товари і послуги для задоволення специфічних потреб ринку. Це може включати модифікацію характеристик продуктів, упаковки, маркетингових повідомлень, а також створення нових товарів, розроблених спеціально для певного регіону. Такий підхід підвищує шанси на успіх на нових ринках і допомагає будувати міцні зв'язки з місцевими споживачами, що сприяє довгостроковій присутності підприємства в глобальній економіці [6].

Багатонаціональні підприємства займають лідируючі позиції у міжнародній торгівлі завдяки своїм значним інвестиціям, інноваціям та глобальній присутності. Щорічно різні організації та агентства публікують рейтинги найбільших і найвпливовіших компаній у світі.

Топ-10 найбільших компаній світу за версією Fortune Global 500 (2023) відображає найбільш впливові гравці на світовій арені бізнесу, зокрема у сфері торгівлі. Рейтинг, складений щорічно, базується на обсягах виручки компаній, які здійснюють свою діяльність в різних секторах економіки, включаючи роздрібну торгівлю, енергетику, фінансові послуги та технології.

Цей список не лише демонструє фінансову міць найбільших підприємств, але й відображає глобальні торгові тенденції, споживчі переваги та зміни в економічному середовищі. Компанії, які потрапили до цього рейтингу, відіграють ключову роль у формуванні ринкових стратегій, визначають інноваційні підходи та ведуть глобальні торгові зв'язки, що в цілому впливає на світову економіку.

У таблиці 1 відображено інформацію про найбільші компанії світу, включаючи їх дохід, прибуток, активи та країну походження, що підкреслює їхній вплив на глобальну економіку та торгівлю.

Дані щодо топ-10 найбільших компаній світу у 2023 році свідчать про важливість енергетичного сектора та його вплив на глобальну економіку. Компанія Walmart, хоч і з найвищою виручкою, поступається компанії Saudi Aramco за прибут-

Таблиця 1

Топ-10 найбільших компаній світу за версією Fortune Global 500 (2023)

Місце	Компанія	Країна	Дохід (млрд. дол.)	Прибуток (млрд. дол.)
1	Walmart	США	611,289	11,680
2	Saudi Aramco	Саудівська Аравія	603,651	159,069
3	State Grid	Китай	530,008	8,191
4	Amazon	США	513,983	-2,722
5	China National Petroleum	Китай	483,019	21,079
6	Sinopec Group	Китай	471,154	9,659
7	Exxon Mobile	США	413,680	55,740
8	Apple	США	394,328	99,803
9	Shell	Великобританія	386,201	42,309
10	UnitedHealth Group	США	324,162	20,120

Джерело: сформовано за даними [10]

ком. Китайські компанії, такі як State Grid, China National Petroleum, Sinopet Group свідчать про зростаючу економічну міць Китаю, тоді як Apple та Amazon підтверджують домінування технологічного сектора. Загалом, диверсифікація галузей підкреслює критичну роль торгівлі та інвестицій у сучасному світі.

Згідно з даними рейтингу Fortune Global 500, загальна виручка корпорацій, що входять до цього списку, перевищує третину світового ВВП. П'ять секторів – фінанси, енергетика, автомобільна промисловість, технології та охорона здоров'я — становлять 60 % від усіх компаній у рейтингу, на які припадає 65 % загальної виручки.

Вперше з 2018 року представництво США (139 компаній) у Fortune Global 500 перевищило представництво Китаю (133 компанії). Сукупний виторг американських компаній склав 13,8 трлн дол., що на 6 % більше, ніж у 2022 році [2].

Також доцільно розглянути рейтинг Global 2000, складений Forbes, що оцінює найбільші публічні компанії світу за чотирма ключовими критеріями: продажі, прибуток, активи та ринкова вартість. Цей рейтинг дозволяє аналізувати фінансові показники компаній з різних країн і галузей, а також визначати їхній вплив на міжнародну торгівлю та економіку. Компанії зі списку мають значні ресурси і впливають на глобальні економічні тенденції, що робить їх важливими гравцями на світовій арені бізнесу.

У щорічному рейтингу Global 2000 за 2024 рік, американські компанії знову домінують, що підкреслює їхню силу у світовій економіці, особливо в порівнянні з періодом до фінансової кризи 2008 року.

JPMorgan Chase займає перше місце у рейтингу з ринковою капіталізацією в 550 мільярдів доларів та активами в 4 трильйони доларів, утримуючи цю позицію вже другий рік поспіль. На другому

місці знаходиться Berkshire Hathaway Воррена Баффета. Загалом у списку присутні 621 американська компанія.

Nvidia, виробник мікросхем, піднявся більш ніж на 100 позицій до 110-го місця з ринковою капіталізацією в 3 трильйони доларів, демонструючи зростаючий вплив штучного інтелекту.

Super Micro Computer, що дебютувала на 856-му місці, також сприяє розвитку цього сегмента.

Крім того, Pfizer і Moderna, виробники вакцин, зазнають падіння у рейтингу в умовах постпандемічного світу. Загалом, компанії зі списку Global 2000 демонструють вражаючі фінансові показники:

- 51,7 трильйона доларів продажів;
- 4,5 трильйона доларів прибутку;
- 238 трильйонів доларів активів;
- 88 трильйонів доларів ринкової вартості.

Ці дані базуються на фінансових показниках за останні 12 місяців, доступних станом на 17 травня 2024 року (див. табл. 2)

З огляду на результати рейтингу Forbes Global 2000, важливо проаналізувати дохід компаній за секторами, що демонструє, як різні галузі економіки впливають на загальний фінансовий ландшафт. Розподіл доходів за секторами не лише ілюструє домінуючі тенденції в бізнесі, а й підкреслює значення кожного сектору у формуванні світової економіки. У таблиці нижче представлені дані про доходи основних секторів, що входять до складу Forbes Global 2000 у 2024 році, з акцентом на їхню частку в загальному доході рейтингу. Це дозволяє глибше зрозуміти, які галузі забезпечують найбільші фінансові результати та які можуть вплинути на розвиток міжнародної торгівлі (рис. 1).

Розподіл компаній у рейтингу Forbes Global 2000 за 2024 рік свідчить про значний вплив п'яти основних секторів, які складають 65,6 % сукупного доходу, що еквівалентно 34 трильйонам

Таблиця 2

Топ-10 найбільших компаній світу за версією Forbes Global 2000 (2024)

Місце	Компанія	Країна	Продажі (млрд. дол.)	Прибуток (млрд. дол.)	Активи (млрд. дол.)	Ринкова вартість (млрд. дол.)
1	JPMorgan Chase	США	252,9	50	4090,7	588,1
2	Berkshire Hathaway	США	369	73,4	1070	899,1
3	Saudi Arabian Oil Company (Saudi Aramco)	Саудівська Аравія	489,1	116,9	661,5	1919,3
4	ICBC	Китай	223,8	50,4	6586	215,2
5	Bank of America	США	183,3	25	3273,8	307,3
6	Amazon	США	590,7	37,7	531	1922,1
7	China Construction Bank	Китай	199,8	47	5403,8	187,5
8	Microsoft	США	236,6	86,2	484,3	3123,1
9	Agricultural Bank of China	Китай	193,5	37,4	5832,9	170,9
10	Alphabet	США	317,9	82,4	407,4	2177,7

Джерело: [5]

Рис. 1. Розподіл доходів та прибутків у Forbes Global 2000 за секторами (2024)

Джерело: [3]

доларів США. До цих секторів належать фінансові послуги, технології та комунікації, нафта та газ, фармацевтика, а також споживчі товари.

Фінансові послуги та технології продемонстрували найвищий прибуток, відповідно 1,5 трильйона доларів США та 783,2 мільярда доларів США. Технології та комунікації також мали найвищий чистий прибуток на рівні 12,7%, що підкреслює їх ключову роль у сучасній економіці.

На думку аналітиків, такі сектори, як фінансові послуги, продовжать процвітати завдяки цифровим інноваціям, що розширюють доступ до фінансових продуктів, а також розвиткові інвестиційних можливостей. Водночас, нафтогазовий сектор залишиться важливим, враховуючи зростаючий глобальний попит на енергію, з акцентом на сталий розвиток та перехід на відновлювальні джерела енергії.

Таким чином, ці дані не лише відображають поточний стан компаній у світі, але й вказують на майбутні тенденції в міжнародній торгівлі, особливо в контексті технологічних змін та впливу сталого розвитку.

На сьогоднішній день багатонаціональні підприємства на світовій арені виступають інвесторами, стимуляторами міжнародної трудової міграції та джерелом сучасних технологій. Саме вони є ядром глобальної інноваційної діяльності та двигуном науково-технічного прогресу, які задають темп та напрямок розвитку глобальних ринків. Адже значною мірою інноваційні стратегії компанії зумовлюють конкурентоспроможність багатонаціональних підприємств у боротьбі за світові ринки.

Відповідно до даних звіту Європейської комісії “The 2023 EU Industrial R&D Investment Scoreboard”, що займається дослідженням 2500 компаній, які вкладають великі кошти в НДДКР. Ці 2500 компа-

Таблиця 3

Топ-10 компаній світу, які найбільше інвестують у НДДКР

Місце	Компанія	Країна	Інвестиції в НДДКР (млн. євро)
1	Alphabet	США	37,034
2	Meta	США	31,520
3	Microsoft	США	25,497
4	Apple	США	24,612
5	Huawei Investment & Holdin	Китай	20,925
6	Volkswagen	Німеччина	18,908
7	Samsung Electronics	Південна Корея	18,435
8	Intel	США	16,434
9	Roche	Швейцарія	14,268
10	Johnson & Johnson	США	13,691

Джерело: [3]

ній мають штаб-квартири в 42 країнах і налічують понад 1 мільйон дочірніх підприємств по всьому світу. 50 найкращих компаній отримали 40 % від загальних інвестицій у дослідження та розробки (1249,4 мільярда євро), що свідчить про стабільну концентрацію ресурсів протягом багатьох років.

Попри економічну невизначеність, компанії ЄС продемонстрували значне зростання інвестицій у НДДКР, вперше обігнавши США з 2015 року. Компанії з ЄС становлять 17,5 % від загального обсягу інвестицій у дослідження та розробки, при цьому Німеччина, Франція та Нідерланди відіграють провідну роль у залученні великих інвестицій у НДДКР.

У таблиці 3 представлено десять компаній, які найбільше інвестують у дослідження та розробки, що свідчить про їхню стратегію орієнтації на інновації та технологічний прогрес. Загалом, ці компанії представляють різні сектори, зокрема технології, автомобілебудування, фармацевтику та телекомунікації.

Alphabet (материнська компанія Google) очолює список з інвестиціями 37,034 мільйонів євро. Це свідчить про те, що компанія продовжує вкладати значні ресурси у дослідження в галузі штучного інтелекту, машинного навчання та інших інноваційних технологій. Meta та Microsoft також демонструють високі інвестиції (31,520 та 25,497 мільйонів євро відповідно), що вказує на їхній фокус на розробці програмного забезпечення та технологій зв'язку. Volkswagen посідає шосте місце зі 18,908 мільйонами євро, підкреслюючи важливість інвестицій у НДДКР для конкурентоспроможності в автомобільній галузі, зокрема у сфері електромобілів і сталих технологій [3].

Серед компаній є представники з різних країн, включаючи Німеччину (Volkswagen), Південну Корею (Samsung Electronics) та Швейцарію (Roche). Це свідчить про глобалізацію інновацій і технологічних розробок. Зазначені компанії вносять значний вклад у загальний обсяг інвестицій у НДДКР, що може суттєво вплинути на розвиток нових технологій, створення робочих місць і підвищення продуктивності.

Інвестиції в НДДКР продовжують зростати, що свідчить про стійке бажання компаній інвестувати у майбутнє. Це може призвести до нових інновацій, що змінять способи ведення бізнесу та життя споживачів.

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямі. Отже, у сучасному глобальному економічному середовищі провідні світові компанії відіграють ключову роль, визначаючи тенденції та напрями розвитку міжнародної торгівлі та інвестицій. Їх здатність адаптуватися до змінних умов, впроваджувати інноваційні стратегії та активно інтегруватися в глобальні ланцюги постачання дозволяє їм залишатися конкурентоспроможними на світовій арені. Зростання кількості багатонаціональних підприємств, що нараховує понад 82 000, свідчить про їх значний вплив на світову економіку, де експорт продукції їхніх іноземних філій становить приблизно третину загального світового експорту.

Аналіз провідних глобальних рейтингів, таких як Fortune Global 500 та Forbes Global 2000, демонструє, що багатонаціональні підприємства не лише забезпечують стабільний фінансовий зростання, але й сприяють розподілу новітніх технологій та управлінських практик, формуючи глобальні споживчі уподобання. Особливо важливою є роль енергетичного сектора, представленого такими компаніями, як Saudi Aramco, а також вплив технологічних гігантів, таких як Apple та Amazon, що свідчить про стрімке зростання цифрової економіки.

З огляду на глобалізацію, компанії стикаються з численними викликами, що вимагають гнучкості та постійної інновації у веденні бізнесу. Розширення ринків збуту та адаптація продукції до специфічних вимог локальних ринків стають важливими стратегіями для забезпечення стійкості та конкурентоспроможності. Отже, сучасні багатонаціональні підприємства не лише ведуть активну економічну діяльність, але й формують нові бізнес-моделі, що впливають на розвиток глобальної економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алішов Гамід Надір. Роль транснаціональних компаній у розвитку національної економіки України. *Ефективна економіка*. 2016. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6280>
2. Трансформація економічних систем та інститутів у нових геостратегічних реаліях: Матеріали XXXVI Міжнародної науковопрактичної конференції молодих вчених і студентів, Дніпро, 22–23 квітня 2024 р. У 3-х томах. Том 2. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2024. 440 с. URL: https://duan.edu.ua/wp-content/uploads/2024/04/thesis_int_econom_36_conf_vol2.pdf#page=435
3. APAC dominates 2024 Forbes 2000 list, reveals GlobalData. URL: <https://www.globaldata.com/media/business-fundamentals/apac-dominates-2024-forbes-2000-list-reveals-globaldata/>
4. Baldwin R.E. *The Great Convergence: Information Technology and the New Globalization*. Harvard University Press. 2016. URL: <https://www.jstor.org/stable/j.ctv24w655w>
5. Forbes 2024 Global 2000 List – The World's Largest Companies Ranked. URL: <https://www.forbes.com/lists/global2000/>

6. Fortune Global 500. Fortune. URL: <https://fortune.com/ranking/global500/2023/search/>
7. Hill C.W.L. International business: Competing in the global marketplace, McGraw-Hill Education, Maidenhead, Berkshire, UK, 2014. URL: https://www.researchgate.net/publication/279283366_Hill_C_W_L_International_business_Competing_in_the_global_marketplace_McGraw-Hill_Education_Maidenhead_Berkshire_UK_2014
8. Porter M.E., & Kramer M.R. Strategy & society: The link between competitive advantage and corporate social responsibility. *Harvard Business Review*. 2006. No. 84(12). Vol. 1. P. 63–78. URL: <https://thesportjournal.org/article/exploring-the-physical-health-behavior-differences-between-high-and-low-identified-sports-fans/>
9. Schwab K. The Fourth Industrial Revolution. Crown Publishing Group, New York. 2017. URL: https://law.unimelb.edu.au/_data/assets/pdf_file/0005/3385454/Schwab-The_Fourth_Industrial_Revolution_Klaus_S.pdf
10. UNCTAD. URL: <https://unctad.org/>

REFERENCES

1. Alishov, H. N. (2016). Rol transnatsionalnykh kompanii u rozvytku natsionalnoi ekonomiky Ukrainy. [The role of transnational companies in the development of the national economy of Ukraine] *Efektivna ekonomika – Efficient economy*. 4. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6280> [in Ukrainian].
2. Materialy XXXVI Mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii molodykh vchenykh i studentiv (2024). [Materials of XXVI International scientific and practical conference of young scientists and students]. Transformatsiia ekonomichnykh system ta instytutiv u novykh heostrategichnykh realiiakh. [Transformation of economic systems and institutions in new geostrategic realities]. *Universytet imeni Alfreda Nobelia – Alfred Nobel University*. Available at: https://duan.edu.ua/wp-content/uploads/2024/04/thesis_int_econom_36_conf_vol2.pdf#page=435 (accessed October 15, 2024). [in Ukrainian].
3. APAC dominates 2024 Forbes 2000 list, reveals GlobalData. Available at: <https://www.globaldata.com/media/business-fundamentals/apac-dominates-2024-forbes-2000-list-reveals-globaldata/>
4. Baldwin, R. E. (2016). The Great Convergence: Information Technology and the New Globalization. Harvard University Press. Available at: <https://www.jstor.org/stable/j.ctv24w655w>
5. Forbes 2024 Global 2000 List – The World’s Largest Companies Ranked. Available at: <https://www.forbes.com/lists/global2000/>
6. Fortune Global 500. Fortune. Available at: <https://fortune.com/ranking/global500/2023/search/>
7. Hill, C. W. L. (2014) International business: Competing in the global marketplace, McGraw-Hill Education, Maidenhead, Berkshire, UK. Available at: https://www.researchgate.net/publication/279283366_Hill_C_W_L_International_business_Competing_in_the_global_marketplace_McGraw-Hill_Education_Maidenhead_Berkshire_UK_2014
8. Porter, M. E., & Kramer, M. R. (2006). Strategy & society: The link between competitive advantage and corporate social responsibility. *Harvard Business Review*, 84(12), 63–78. Available at: <https://thesportjournal.org/article/exploring-the-physical-health-behavior-differences-between-high-and-low-identified-sports-fans/>
9. Schwab, K. (2017) The Fourth Industrial Revolution. Crown Publishing Group, New York. Available at: https://law.unimelb.edu.au/_data/assets/pdf_file/0005/3385454/Schwab-The_Fourth_Industrial_Revolution_Klaus_S.pdf
10. UNCTAD. Available at: <https://unctad.org/>

Maryna Korol, Iryna Kulikovska, Yurii Namyak, State University “Uzhhorod National University”. Analysis of the current state of commercial activities of multinational enterprises.

Annotation. The purpose of the article is to analyze the features of trade activity by leading global companies, determine their impact on the global economy, and identify current trends in international business. Particular attention is paid to market expansion strategies, innovation activity, and the role of multinational companies in shaping global supply chains. **Methodology of research.** The achievement of the purpose set in the article is based on the analysis of scientific literature, statistical data from international organizations (UNCTAD, World Bank), and rating agencies (Fortune Global 500, Forbes Global 2000). The methods used to achieve the research purposes include: system analysis, comparative analysis, generalization, and systematization of information. **Findings.** The leading role of multinational enterprises under globalization conditions as the main drivers of international trade and investment, as well as the spread of advanced technologies and management practices, is defined. The market expansion strategies of multinational enterprises, such as product adaptation to local markets and the development of specific marketing programs, are analyzed. The innovation activities of multinational enterprises, which make significant investments in research and development, thereby promoting the development of new technologies and products, are explored. The study also considers the impact of multinational enterprises on the global economy, particularly their influence on shaping global economic trends, consumer preferences, and business models. **Practical value.** The obtained results can be utilized by: enterprises, to develop effective strategies for conducting business in international markets, optimize production processes, and enhance competitiveness; government bodies, to design and implement policies aimed at supporting national companies in the globalization process and attracting foreign investments; scholars, for further research on the issues of globalization, international business, and innovation. The research findings may also be useful for understanding current trends in the global economy and developing effective development strategies for various business entities.

Keywords: multinational enterprises, globalization, international trade, innovation, international business strategies, international economic relations.